

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Weisz Márk könyvkereskedése, hová a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Egyes szám ára 16 fillér. Megjelen minden vasárnap reggel.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési és hirdetési díjak küldendők. Nyilttér petit sora 60 fillér.</p>
---	--	--

Széchenyi programja.

Az elmúlt században sokféle-kép akarták megmenteni Magyarországot, s függetlenné tenni népét.

Széchenyi rámutatott a helyes utra, de ezt annyira frázis nélkül tette, hogy nem hitték el neki, s félszázad keserves tanulságai után napról-napra inkább kezd nőni azok száma, akik belátják, miszerint a prófétai lelkű legnagyobb magyarnak volt igaza összes kartársai közül, s nekünk is a gazdasági és erkölcsi erők fejlesztésében kell nemzeti függetlenségünket keresni, mint azok a nemzetek, amelyek Széchenyi eszméit megértették, követték és ma a világ legirigyeltebb országainak uraivá lettek.

Ezeket előre bocsájtva el kell mondanunk, hogy aki a népnek munkát, jövedelmi forrásokat, vagyoni jólétet teremt, az többet tesz az ő függetlenségének előmozdítására, mint aki csak szép frázisokkal tartja őket, vagy vérontásra viszi a dolgot.

A selyemtenyésztés, állattenyésztés, hazai ipar pártolása, terménykereskedés fejlesztése mind olyan dolgok, melyekkel a nép jólétét elő lehet mozdítani, a művészet pedig nemesíteni fogja izlésüket, és a börtönök, kártyabarlangok türesek lesznek majd nálunk is, mint Svédországban.

A csongrádi Széchenyi-kör elnöke tehát a selyemtenyésztés és hazai ipar pártolását előmozdítani akarván, mint nagyon fontos eszközöket a nép vagyonosodásának megkereste Bezerédj Pál országos selyemtenyésztési felügyelő urat, a következő levéllel:

Méltóságos

Bezerédj Pál
miniszteri tanácsos selyemtenyésztési felügyelő
urnak

Szegszárd.

A selyemtenyésztési felügyelőség jóvoltából Csongrádon körülbelül 10.000 drb. eperfa van már kiültetve. Ezen eperfák azonban cél-talanul, távol egy-

mástól vannak kiültetve és ez is egyik oka annak, hogy a selyemtenyésztést eddig itten megkedveltetni nem lehetett. A másik oka ennek az volt, hogy eddig Csongrádon azon téves nézet volt elterjedve, hogy a selyemtenyésztéssel foglalkozók az aratási munkára el nem szegődhetnek.

Miután a D. M. K. E. ezen ügyet itten felkarolni szándékozza és a községi előljáróság vezetője Söhlya Gyula főjegyző úr ezen ügynek pártolását és támogatását színtén megígérte, ezért azon kérelemmel fordulok Méltóságod elé, hogy — amennyiben lehetséges — alkalomlag egy hozzá értő szakértőt kiküldeni méltóztatassék, a ki az itten már elültetett fákat megszemlélné, megállapítaná a kiültetésben eddig elkövetett hibákat, megállapítaná azt a községi előljárósággal egyetértőleg, hogy öszre még hány fa, mely utcában és a város közelében fekvő helyeken volna kiültetendő; ezen fák beszerzése felől utmutatást adna, a selyemtenyésztés megkedvelése tekintetében ugy a D. M. K. E. csongrádi fiókja, valamint a község előljáróságának utmutatást adna, egyszóval, hogy a kiküldendő szakértővel történt megállapodás alapján úgy a D. M. K. E. csongrádi fiókja, mint a községi előljáróság részéről mindez már az ősz folyamán megtétehető, ami a selyemtenyésztés felkarolása szempontjából szükséges leend.

Felkérésben Söhlya Gyula főjegyző úr részéről is csatolok egy átiratot, a melyben községi előljáróság részéről is megígéri, hogy ezen felkarolandó ügyet a községi előljáróság is a legmelegebben támogatni fogja. Tisztelettel Dr. Heinrich István a csongrádi kör elnöke. Dr. Hollósy István.

Erre a következő válasz érkezett az országos felügyelőségtől.

A délmagyarországi magyar közművelődési egyesület csongrádi fiókja tekintetes elnökségének Csongrád.

Becses átiratának birtokában sietek legbensőbb köszönetemet kifejezni selyem tenyésztésünk iránt nyilvánuló élénk érdeklődéséért.

Meg lehet a tekintetes Elnökség győződve arról, hogy minden lehető elfogok követni a szederfa állomány szaporítására, hogy a selyemtenyésztés Csongrádon mielőbb megkezdhető legyen.

A midőn selyemtenyésztésünket továbbra is jóindulatába ajánlom, egytall van szerencsém közölni, hogy ez ügyben Csongrád község előljáróságával közvetlen érintkezésbe léptem.

Szegszárd, 1904. július hó 27.

A magyar királyi kereskedelmi muzeumot is megkereste a Széchenyi kör, a hazai ipar pártolása végett s onnét a következő értesítést kapta.

F. hó 26-ról kelt levelére válaszolva közlöm alább hazai posztógyárak vászon gyárak és kelme gyárak címeit. Ezek a következők: a posztógyárak: Besztercebányai első magyar posztó és gyapjuárugyár részv. tsz. Besztercebánya. Brossek Antal, Brassó. Első Délmagyarországi posztógyár, Bulkesz Gácsi gyapjuszövet és finomposztógyár. Gács. Krausz Károly Sopron. Kleverkausz Frigyes posztógyára, Brassó. Magyar gyapjuárú katonaposztó és takarógyár részvénytársaság Zsolna. Markovits Gusztáv, Zólyom Radvány. Markovits János, Zólyom Radvány. Nagyszébeni posztótársulat posztógyára, N. Szében Papp István és fia, posztógyár, Barca-Rozsnyó Sax Károly posztógyáros Bulkesz, Scherg Vilmos és társai, posztógyár, Brassó, Schwabe Ágost posztó és kötszövő gyára, Brassó, Sequens József, Sepsi-Szent, György, Tellman, Thalmayer és társai, Brassó, Zimmermann Testvérek, Segesvár, Fleischer Péter és Klein János, Nagy-Disznód. Hg, Eszterházy Miklós, Bérli özv. Rumerskirch Arthur br-né Kecöl, b, vászongyárak, Első árvai vászonszövőgyár, Lewith és Weigner, Námészto, Első békésmegyei Kamuka damaszt vászonszövőde és háziipar szövészet, Klein Mór és Társa. Mezőberény, Haltenberg Rudolf, Szepes Igló, Magyar textilipar részvénytsg RÓZSAHEGY, Perutc testvérek, PÁPA, Szepességi vászon és pamutfehéritő részvénytársaság, Kézsmárk Wejn Károly és társai, KÉZSMÁRK, c, kelme gyárak: Bálint János, Nagy-Enyed, Benyáts Károly, Besztercebánya, Első magyar jaquard-szövészet, Schwarc Lajos, Budapest IX,

Sirolin

A legkiválóbb tanárok és orvosoktól mint hathatós szer:

chitis, szamhurut

és különösen lüdbetegségeknél, légzőszervek hurutus hajainál, ugymint idült bronchitis, szamhurut és különösen láhbadozóknál influenza után ajánljatik.

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.— kor.-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg alantli céggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc).

➡ Mai számunk 4 oldalra terjed. ➡

Gyep, u. 39, Goldberger Samu, F. fiai, Budapest, Leon Gyula, első magyar mechanikaművész szövőfestő-és simítógyára GYŐR, Felmaier István és fia, SZÉKESFEHÉRVÁR, Lőw Vilmos első erdélyi tarkapamut szövő-festő-és simítógyára SEGESVÁR, Regensberger Ferenc, Keszthely, Spicer Gerson és társai Budapest. V, Sas u. 25, Szombathelyi magyar pamutipar, Doktor Herman S. SZOMBATHELY, Weisz József első délmagyarországi mechanikai pamutszövő gyára Temesvár.

Most már a közönségen van a sor, hogy hasznát vegye ennek a kezdeményezésnek.

Színház.

E heti műsor igen élvezetes előadásokat mutatott be.

A Vasgyáros és a Drótostót előadásait értem,

A drótostót 3 tele házat csinált az óriási reklám folytán, amely már a szép zeneművet megelőzte, a Vasgyarost ellenben mintegy észrevétel nélkül hozták színre.

A drótostót Zsuzsikájában mind a két primadonna bemutatkozott — ami csak előnyére volt a darabnak.

Az énekesnőkön kívül Perényit Kovácsot, Gyárfást és Somogyit kell megdicsérnünk — a többieknek alig volt szerepük.

Vasárnap két előadás; Délután a Józsi este Virág Lidi a falu legszebb rózsája került színre. Ez a végtelen hosszú darab csak olyan mint a többi népszimű: hogy cigány és nóta van benne, tehát a közönségnek tetszett. Szalay Vilma, személyesítette Virág Lidit. Balog Árpád Révész, Gyárfás pedig Istvánt jól játszották. Többi szereplők is mind kifogástalanul feleltek feladataiknak és bár az nehéz dolog volt — egy délután két előadásban szerepelni.

Kedden a Vasgyarost adta a társulat. Ohnet-nek leghatásosabb, s mindig, szép drámáját, a címszerepben Balog Árpád-dal.

Az igazgató figyelmét elkerülte az a körülmény, hogy a közönség már többször látta ezt a darabot, tehát nem lesz állított helyárrakkal adatta s így nem volt nagy háza s a kitűnő társulat nem érthette el azt a hatást amit jogosan várt. Azt tudni illik, hogy megmutassa, miképp a drámai szakban olyan erők vannak, amely énekkel ez idő szerint kevés színpad dicsekedhet.

Ilyen első sorban Gerőffy Ilona, aki Claire szerepében nagy művésznőnek bizonyult. Értvén a művészi nagyság alatt azt, hogy annyi egyszerűséget, természetességet, szívből átérzett igazságot és intelligenciát az előadásban, csak azok képesek a közönség előtt érthetővé, láthatóvá tenni, akikben nagy szellemi képesség, a művészet ihlete lakik, amely sokszor azoknak lelkében lángol, akiket a végtelen szerénység nem enged érvényesülni.

En sokszor láttam Claire szerepét játszani, láttam a szentimentális, láttam a naturalisztikus iskola legkitűnőbb nagyságaitól, mintáitól; de annyi természetes egyszerűséget, és igazságot, az előadás művészetében nem hallottam, nem láttam soha, mint Gerőffinél, akinek nagy tehetsége bizonyosan érvényesülni fog, ha alkalma lesz.

A mű értő közönség méltányolta is játékát: tisztelői szép csokorral tüntették ki, s az általános vélemény az volt, hogy így még senki sem játszotta meg Clairet ezen a színpadon. —

Legsikerültebb jelenete volt az a

kettős, mikor vetélytárs nőjét megtámadja, követeli tőle férjének szívét. Szacs-vai Gilbert is igen sikerült alakítást mutatott be ebben a jelenetben, s látszott, hogy őt is magával ragadta az a héj az a szívből jövő igazság, közvetlenség, amely Gerőffy remek előadását jellemezte minden szavában, mozdulatában, kifejező arcjátszáiban.

Szerdán a Korbács, Hennerquin szindarabja. Egy olyan bohózat, amely csak kaviár lehet, de nem mindennapi kenyér az élvezni és tanulni vágyó vidéki közönségnek. — Különböző Kovács és Tábori igen kitűnő alakítást mutattak be. Madas ellenben a Fösvénynek azt a czucliszopó doktor jelöltet mutatta be a bős torredor szerepében is amely alakban egyre ismétli önmagát.

Csütörtökön a „Makrancos hölgyek“ Kellernek nagyhatású operettje került színre. Solti Vilma (Lysistra.) szép hangja, énektudása ebben oly nagy mértékben érvényesült, hogy a — közönség nemcsak többször kikapcsolta, de néhány dalát meg is ujrátarta.

Különösen tetszett a Szent János bógárról szóló női kar, amelyben Balog Árpádné is igen finomul, kedvesen énekelte a remekül megzenésített kis románcot. Ez volt a fénypontja az egész operettnak. Kitűnő alakítást csinált P. Nagy Linda is a masseurból, úgy hogy minden szava, minden mozdulata csupa humor volt s Kovács (Themistokles) méltó partnere volt.

A drótostót harmadik előadásban is zsuffolt ház előtt ment, pénteken. A közönség nagy érdeklődéssel várta a két primadonna együttes fellépését s erősen tüntetett mind a két művésznő mellett, azonban úgy látszik Szalay Vilma nagyobb hatást csinált.

Megtapsolták Somogyit is, aki Fefferkorn szerepéből, mindjárt első kísérletre is jellegzetes zsidó alakot csinált, a Madas bárgyus zsidó helyett, akiben csak a bárgyuság volt mulattató, amíg nem volt szembevetendő, hogy folytonosan önmagát ismétli.

UJDONSÁGOK.

— **Arckép leleplezés.** A f. hó 1-én nagy ünnepélyvel leplezték le a község-ház díszes termében néh. Dr. Rét János arcképét. Néh. Rét János dr. érdemeiről a jövő számunkban fogunk megemlékezni, amennyiben e hét folyamán felelős szerkesztőnk távol volt.

— **Megbízás.** A m. kir. földművelésügyi miniszter Éder János tanár felelős szerkesztőnk és Basa János felgyői lakost Csongrád vármegyei csongrádi járásra nézve a gazdasági tudósítói tiszttel bízta meg.

— **Meghívó.** A csongrádi polgári kör 1904. évi augusztus hó 15-én, azaz Nagyboldogasszony napján saját helyiségében, könyvtára javára, a szentesi első zenekar közreműködésével Bucsú-Bálat rendez. Kezdeté esti 8 órakor. Belépti-díj személyenként 1 korona 60 fillér. E fényesnek ígérkező bálra felhívjuk a t. közönség figyelmét.

A csongrádi Fogyasztási és Értékesítő szövetkezet ma d. u. 3 órakor az állami polgári fiú iskola rajztermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Elnök. alelnök választása 2. 4 felügyelőbizottsági tag választása 3. Esetleges indítványok.

— **A csongrádi hölgyek és a színház.** A csongrádi közönség igen jó közönség, de még sem elég jó színházi közönség? Ennek oka az is volt, hogy nem gondolkodtak azok, akiknek kellett volna arról, hogy kerülethez jut Csongrád is, s ne legyen rászorulva arra, hogy kerület-nélküli társulatok a leggyengébb társulatok keressék fel a csongrádi közönséget.

Tasnády Imre főszögabíró uré az a nagy érdem, hogy amint ő kezébe vette a magyar színészet ügyének pártolását — rögtön felvették Csongrádot egy színikerületbe, hozzá jutott egy igen jól szervezett elsőrangú társulathoz, amely nagy hivatásának tudatában itt a magyar alföldön hatalmas tényezője lesz a polgárosulásnak, erkölcsi fejlődésnek, mint Debrecen és Miskolc parasztságáról történt, amely városokban ma a magyarság virágzó gazdasági életet ipart kereskedelmet bír fentartani. Itt Csongrádon is úgy kezd már mutatkozni, mint elsőrendű társulathoz jutottunk, mindig több és több közönség tódul a színpadra s mindig nagyobb és nagyobb élvezettel, tetszéssel hallgatják a kitűnő előadásokat, s a kedvenc alakokat. Mert akkor lesz a csongrádi igen jó közönségből is jó színházi közönség, ha azokat a jeles művésznőket és művészeket akik megnyerték tetszésüket, azokat kitünteti, hol egy egy tapsviharral, hol egy csokorral, akár egy pár szép virággal — mert ez az elismerés lelkesíti a művészt, bizalmat, erőt ad tehetségének, amely csakis ily viszonyok közt fejlődhetik. És még egyet a színészeknek és a közönségnek is, úgy illik — hogy kölcsönös tiszteletben tartásuk egymást. Palotay igazgató ambiciózus magyar ember se tekintetbe ne ismeretlét, szigorú, ha csak legcsekélyebb panasza ad okot valaki, aki mint egy erkölcsi testület tagja okolt szolgáltat arra, hogy a közönség becsülését, rokonszenvét valaki eljátsza így a csongrádi közönség is meg fogja látni, hogy ez a társulat egy olyan erkölcsi testület, amelynek tagjai közt vannak néhány kitűnő művésznő és néhány jeles művész, akik néha néha, megérdemlenék, hogy bebizonyítsák a hölgyek, mint azt másutt teszik, miszerint kedvenc művésznők iránt, tudnak is, akarnak is — jó közönség lenni. Egyébiránt majd megjön az magától mint másutt, ahol minden uriaszony visz egy pár virágszálat a színházba mikor az ő kedvenc művésznője lép föl s mikor olyan jelenete van, amelyet szépen játszott — akkor ezzel a pár száll virággal fejezi ki elismerését.

— **Tűzek.** A hét folyamán több helyen tűzesetek fordultak elő. Ugyanis Szlapák Sándor tulajdonát képező nád készlet éget el. Lantos Imrénének a szalmája. Lajos Sándornak a tanyai épülete, Forgó Sándornál két vontató széna. Bartok Istvánnál pedig az összes szalma törek égett el.

— **A Tiszába fullt.** Vermes István 18 éves szentesi fiatal ember a múlt hó 24-dikén a holt. Tiszába fordult és a méz égetőalatt örvénybe jutott és ott belehalt.

— **Lud lopás.** Sebők István tanyájából f. h. 5-dikén 2 ludat libát ugyanakkor Forgács Mihálytól 6 libát loptak el. A rendőrség nyomozza a tolvajt.

— **Beleharapott az orrába.** Bukátos Pál néhány hét óta külön hál a feleségétől a mi nagyon bántotta. A f. hó 5-én az utcán összetalálkoztak. A viszonzlítás öröme a férj kérte a feleségét, hogy csókolja meg, az asszony rögtön hajlott is a szóra, de ahelyet, hogy megcsókolta volna az ajakába harapott. Bukátos ennek a nagy szerelemnek nyilvánulására rögtön fizetett és beleharapott alaposan a felesége orrába. Az asszony úgy vétesen a bíróságához szaladt panasza, ahol az ilyen enyelgéstől valószínűleg elveszik mind a kettőjük kedvét.

— **Pletyka.** Palotay igazgató felkötött karral jár s ebből különféle verziókban keringenek hírek holott egyszerűen anyi az egész hogy az újat bevágta egy ablak üveg, s Dr. Seres Miklos orvos azonnal kimosta sebet és bekötözte. Előzménye a dolognak egészen egyszerűen az: hogy miután Madas Pista megsértette a közönséget, ezt az igazgató szemére hányta neki s mivel éppen egy nyitott ablak előtt találkozott vele mikor kérdőre vonta a

megszéppent komikust, ez az ablak szárnyát Palotay felé tolta s így az üveg Palotay ujját összevágta. E sorok írója jelen volt az esetenél s egész határozottsággal mondhatja, hogy sem revolver sem pálca vagy más ily gyilkoló eszköz, sőt még fogpiszkáló sem volt az igazgatónál, ki egyik kezében a sapkáját, a másik kezében pedig egy cigarettát tartott, s így beszélt a rágalmozó s közönséget piszkoló komikussal, aki pályát tévesztett, mert mint kofa kitűnően ért a hazugsághoz és rágalmozáshoz.

Placvizsgálat. Sörös Miklós községi orvos a múlt pénteken tejevizsgálatot tartott a piac alkalmával és négy asszony által meghamisított tejet kiöntette.

Halálos csóka előadásán. 1. hó. 17 én lesz, Gerőffi Ilona felléptével. Erre az előadásra oly nagy az érdeklődés, hogy már többen szentesiek és félegyháziak is készülnek átjönni.

Közigazgatási bizottság. Csongrád-vármegye közigazgatási bizottsága f. hó. 9-én délelőtt 10 órakor tartja e havi rendes ülését, a vármegyeház kistermében.

Öngyilkosság testvériszeretéből. Aug. 4-én a csongrádi 1252 sz. szőlőtanyán, egy barackfa tövében, ágyterítőn hanyatt fekvő helyzetben, teljesen felöltözve halva találták a szép Farkas Juditot. Bal kezében rózsafűzér, amellel édes anyjának fényképe. Jobb karja mellett egy 7 mm. forgó pisztolyt tartott, melyből 3 löveg közül 1 ki volt löve, épen a 2-ik borda közé, a szívbe. Tettének oka bátyja iránt érzett testvériszeretete és reménytelen szerelme, mint azt hátrahagyott leveleiben sejtetni engedti. Leveleit, határozott jellegű, férfias vonásokkal, hibátlan helyesírással írta meg s minden sora azt mutatja, hogy egy rendkívül tiszta erkölcsi érzésű, nagy műveltségű és határozott jellemű nő volt a szerencsétlen. A sógorához, Kovács György tanítóhoz és feleségéhez írott levél így szól: »Kedves Gyuri bácsi és Teruskám (Utóbbi testvér néje volt az elhunytak.) Fogadják utolsó köszönetemet, mindazon megszámíthatatlan jókért, amiket az egész családot és értem tettek. Bocsássanak meg, hogy felzavartam a rendet, de beláttam, hogy nem nekem való ez az élet. Halálom okát ne keressék, csak annyit mondok, hogy becsületem tiszta. Most Isten gondviselésébe és szeretetébe ajánlom mindnyájukat.

Judit.

Irtam keresztanyámnak és még valakinek.

Még érdekesebb a testvérbátyjához írott levél, mely az egész tragédiát megmagyarázta, így szól: Kedves bátyám! Sok csapás ért már bennünket, úgy engem mint mindnyájunkat. Eleinte éreztem elég erőt elviselni, de már most nem bírom tovább vonzolni az életet. Eddig a sorsra és végzetre bíztam magam, mely szeszélyesen vitt az élet tengerén, hol alá merített, hol feldobott, mint valami szalma szálát. De most én vezetem a sorsot és magam vagyok a végzet is. Itt hagyjak bátyám én is, megyek és felkeresem szüleinket, hogy aztán ne térjek vissza többé soha.

Tudom, hogy szomorúságot okozok vele, de vigasztaljon az a tudat, hogy becsületben multam ki. (Ezt az orvosi boncolás igazolta is. Szerk.) és nem szenvedek többé.

Es most Isten oltalmazzon minden veszélytől; éltesen hosszú, boldog életet keresztül, szerencsében, boldogságban és becsületben, mert ez a fő, mert ha becsületes ember vagy, emelt fővel nézhetsz mindenki szemébe, nem kell lesütni szemedet. És ezt csak úgy érheted el ha nem azon az uton haladsz, amelyen most vagy, hanem megfordulva és felhagysz azzal az életmóddal, vagyis a korcsmázással, és itt hagyod azon bajtársakat, akik neked csak rossz akaróid és romlásba visznek.

Te nem látod az örvényt mely elnyeléssel fenyeget, de mások látják azt

és megakadályoznák, de te nem hogy elfogadnád a jó tanácsokat, hanem még megis haragszol érte, ami nem jól van. Kérlek tehát kedves bátyám, fogadd meg a jó tanácsot és kövesd is. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy mindenkire hallgass épen, hanem halgass azokra, kik közvetlen közeledben állnak, vagyis kikeről tudod, hogy jót tanácsolnak. Gondold meg, hogy egyedül álsz. a világban és állásodban nem vagy megerősítve, tehát, ha onnét kijössz, mihez kezdél pénz nélkül? Azért kérlek bátyám, a Krisztus kinszenvedésére, hogy becsüld meg magad, ne korcsmázz és kiméld a pénzt.

Most hát Isten vezéreljen hosszú életeden át boldogságban és légy szerencsésebb mint hugód, ki esőkol, ölel és kér, hogy ne korcsmázz! Isten veled.

Judit.

A szerencsétlen szép leányt, nagy részvétellel temették el.

Közgazdaság.

Agraria.

Egy éve mulott, hogy az «Agraria» zászlóját kibontva a hazai ipar szolgáltatába szegődött.

Rövid ugyan még az idő, de eredmények tekintetében már is szép mulittal dicsekedhetik ezen vállalat. Több mint egy millió korona forgalmat ért el már az első év alatt és ezen tekintélyes összeg bizonyára eléggé igazolja azt, hogy a magyar földbirtokosság-főleg a nagy uradalmak — ezen vállalatnak működését melegen karolták fel és így a vállalat csügynag szép jövőnek néz elébe.

Most a midőn az iparpártolás oly sok irányu mozgalmait látjuk a magyar ipar érdekében harca kelni, valóban kitűnő példát teremtet az «Agraria», a midőn oly irányzattal lépett az egyéb magyar iparpártolók sorába, hogy nem csupán felébreszse figyelmét a nagy közönségnek a magyar gyártmányokra a vásárlásoknál, hanem az «Agraria» egyáltalában mást, mint magyar gyártmányt nem is hoz forgalomba és az oly minden dicséretet érdemlő választása a magyar iparpártolásnak, hogy csak kivánatos, miszerint más szakmában is bevezetnék az iparpártolás ily módját.

Az «Agraria» ezen uttörése a magyar ipar érdekében annál is inkább méltánvándó, mert ez által a vállalat

mintegy saját kezeire tett nehezítő bilincseket, tekintve, hogy működését oly időben folytatja, a midőn különösen a gazdasági gépekben csak úgy hemzsegnék a külföldi gyárak inportált termékei a melyek sajnos még mindig elég súlyos mértékben nehezednek a magyar termékekre, a magyar iparra.

Mindazonáltal fáradságot és áldozatot nem kimélve igyekezett a vállalat magának lépésről lépésre tért hódítanil ezáltal az idegen gyártmányokat a hol erre alkalom nyílt, kiszorítani, a mi bár kezdetben sok nehézségbe ütközött de ernyedetlen és kitartó munka folytán mégis sikerült már egy év alatt elérnie azt, hogy az «Agraria» szót egész Magyarországon ismerik és mindenki tudja, hogy e név oly vállalat cége, mely céljaira való tekintettel méltán érdemli meg a hazai gazdaközönség és kereskedő világ osztatlan pártfogását, mert az első az egyedüli ily irányu vállalat az országban.

Az «Agraria» már is a legnagyobb mérvben elszlatta azon téves hitet, hogy a külföldről inportált gépek szerkezet és anyag tekintetében a hazaiakat felülmúlják és bebizonyította, hogy ellenkezőleg a magyar ipar termékei jogosan állíthatók az idegenekkel egy sorba, miáltal közelebb jutott azon kitűnő céljához és ma már könnyebben esik az eddig elfogult gazdakörökben is az idegen gyártmányokkal szemben a versenyt sikerrel felvenni és ezen sikerek által nem csupán a hazai iparnak szerezte meg, a tiszteletet és pártfogást, hanem hozzájárult ahhoz is, hogy az egész magyar ipar iránt a kellő bizalom megszilárdíttassék. Ez pedig oly munka, mely osztatlan tiszteletet érdemel meg mindenkítől.

Mult hóban jelent meg az, «Agraria» első képes nagy árjegyzéke ingyen kiadás díszes kialakításban, mely a gazdaságban szükséges összes gépeket és cikkeket magában foglalja. Ezen kiváló szakmunka gazdaság részére nélkülözhetetlen tanácsadó, egyuttal a magy. gépipar előrehaladottságának hű tükre. Az Agraria íróái: Budapest, V. ker. Váci ut 2. szám alatt vannak.

Felelős szerkesztő: Eder János.
Társzerkesztő: Holló Adolf.
Kiadólaptulajdonos: Weisz Márk.

Igazán!

Fogyné

segít
nagyszerűen
utólréhetetlenül
rovar irtá-
son.

Kapható Csongrádon:

Bagossy József, Váradi János urak, Schvartz Szidónia úrnő üzleteiben és a Csongrádi Fogyasztási Szövetkezetben.

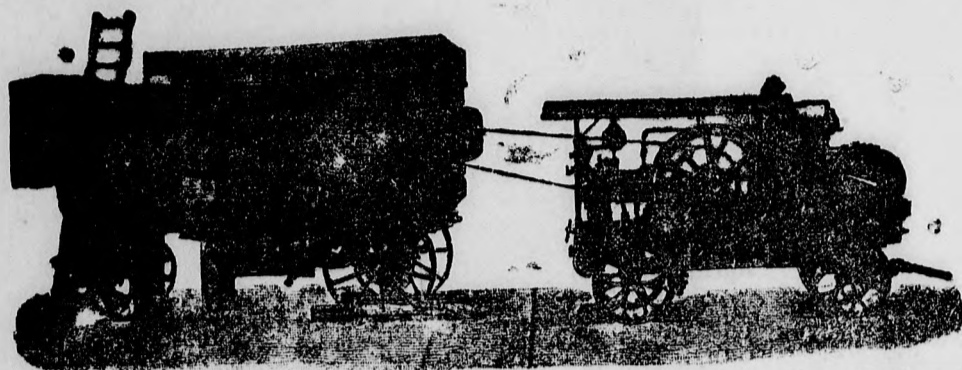
Szentesen:

Schultz István, Dobray Sándor, Eisler Lajos, Horváth J. és Társa, Ifj. Kovács Sándor és Szépe Károly üzleiben.

„MAYER“ gépgyár

vas- és fémtövede részvény-társaság **SZOMBATHELY.**
Raktár: Budapest, V., Lipót-körút 18.

Készít mindennemű ^{kitűnő szerkezetű} **Benzin- és szívó-gőzmotorokat** 2-50 lóerőig.
Benzin-motoros cséplőkészletek.
Legolcsóbb üzem! Tűzveszély kizárva!

Malomépítészet: Új hengerek, minden e szakmában vágó gép gyártása. Teljes műalmi berendezések.

Különlegességek: Legújabb szerkezetű **csavaros és szabad. víznyomású borsajtók.**

Osborne D. M.-féle világhírű amerikai arató és kaszáló gépek magyarországi kizárólagos képviselősege.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. Kivánatra minden szükségletre külön költségvetés

Ne vegyen senki HANGSZERT, míg

Roményi Mihály mű-hangszerész

Legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről

Király-utca 44/l. sz.

Jurgó János

órák: gyári raktár: Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olesó bevásárlás céljából. Az üzleti eljárás szigorúan tisztességes, rászédés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely

Mindennemű zsebóra új rugó behelyezése 40 kr. Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet válllok. Kivonat a nagy árjegyzékből;
7787. sz. legolcsóbb, legjobb strapácóra inceltokban 36 órai járással 2.20
8039. sz. valódi ezüst páncéllánc 15 gr. „ 1.—
7858. sz. ezüst remontoir dupla fedélű „ 5.—
8989. sz. ingóra ütőművel, 2 súlyal „ 11.50
180 cm. magas . . . . . „ 1.20
7939. sz. jó ébresztő óra . . . . . „ 1.20

Szíveskedjék nevemre és házszámom pontosan figyelni.

SCHÖTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 2. SZÁM.

A küszöbön levő permetezési idényre ajánlok:

Simplex-, Urania- és Vermorel-
permetező,

„Egyszerűség“ szénkénegező

Acetylen molylámpa

Molyfecskeendők

és minden a szőlészet és pincészetekhez szükséges anyagok és eszközök.

➡ Kimerítő árjegyzékét ingyen és bérmentve küldök. ➡

BRÁZAY FÉLE SÖSBORSZESZ

NAGY ÜVEG ÁRA: 2 KORONA

KIS ÜVEG ÁRA: 1 KORONA

HASZNÁLATI UTASÍTÁS MINDEN ÜVEGHEZ MELLEKELVE VÁNI

Okleveles tanító.

Előkészít javító vizsgákra elemi és polgári iskolai tanulókat, ugyszintén magántanulókat is. Ad zenei oktatást hegedű és zongorára, mérsékelt díjazás mellett. Az érdeklődők tudakozódhatnak e lap hiadóhivatalában.

Egy éves önkéntességre előkészítő iskola Zsolnán.

A polgári iskola igazgatóságának felügyelete alatt.

Középiskolai tanárok!

Fényes taneredmény!

Tanfolyam kezdete f. é. szeptember hó 20-án

Felvilágosítást ad

a tanfolyam igazgatósága